

බර්ලින් තාප්පය බිඳ වැටීමේ තැන් සිට විසිපස් වසරක ශේෂපත්‍රය

Twenty five years since the fall of the Berlin Wall: A balance sheet

පිටර් ස්වාස් විසිති
2014 නොවැම්බර් 08

නොවැම්බර් 9 දා සලකුණු කරන්නේ බර්ලින් තාප්පය බිඳ දැමීමේ විසිපස්වැනි සංවත්සරය යි. පිහිටුවා වසර හතළිහකට පසු ජර්මානු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සමූහාන්ඩුවේ (ජීඩීආර් - නැගෙනහිර ජර්මනියේ) අවසානය මෙම සිද්ධියෙන් සලකුණු කෙරින.

බර්ලිනය තුළ පුළුල් වශයෙන් සාංවත්සරික උත්සව පැවැත්වීමට නියමිතය. තාප්පයේ ඉතිහාසය සලකුණු කරන දීප්තිමත් බැලුන් 8,000ක් බීතෝවන්ගේ “ප්‍රමෝදයට ස්තෝත්‍ර” (Ode to Joy) ගායන මධ්‍යයේ එදින සැන්දෑවේ දී අහසට නගිනු ඇත. ඩැනියෙල් බැරන්බෝයිම් යටතේ වන බර්ලින් ඔකෙස්ට්‍රාව සමග එක්වෙන උඩෝ ලින්ඩන්බර්ග් හා පිටර් ගේබ්‍රියෙල් වැනි වයෝවෘද්ධ පොප් ගායකයෝ බ්‍රැන්ඩන්බර්ග් ද්වාරයේ දී ප්‍රසංගයක් ඉදිරිපත් කරති. ආර්බිබී නම් ප්‍රාදේශීය ගුවන් විදුලිය තාප්පයේ බිඳ වැටීම වෙනුවෙන් සම්පූර්ණ දවසක් ම වෙන්කර ඇත. මාධ්‍ය වාර්තාවක් සඳහන් කරන්නේ සංවත්සරය පිලිබඳ වැඩසටහන් සකස් කිරීම “1989 දී පැතිර පැවති නිමක් නැති ප්‍රමෝදය ප්‍රතිජ්වනය කිරීම හා ඒ කාලයේ ජනතාවගේ හැඟීම් තුලට පිවිසීමට දරන උත්සාහයක්” බව යි.

ජර්මානු ජනාධිපති ජෝකිම් ගෝක් “සාමකාමී විප්ලවයේ විසිපස් වසරක්” නම් මාතෘකාව මත ඔක්තෝබර් 9 දා ලිප්සිග්හි පැවති උත්සවයකට මේ වන විටත් සහභාගී වී ඇත. එහි දී ඔහු, වසර විසිපහකට පෙර හටගත් නැගෙනහිර ජර්මානු තන්ත්‍රයට එරෙහි විරෝධය, 18 වැනි සියවසේ ඇමරිකාවේ හා ප්‍රන්සයේ මහා විප්ලවවලට හා “1848 ජර්මානු නිදහස් ව්‍යාපාරයට” සමාන කලේ ය.

“හිතියට වඩා නිදහස සඳහා ඔවුන්ගේ කැමැත්ත බලවත් වූ හෙයින් දසදහස් ගනනක් පීඩිතයෝ තම බිය ජය ගත්හ” යි ගෝක් ප්‍රකාශ කලේ ය. “නිර්හීන පුද්ගලයන් කීප දෙනෙකු පටන්ගත් ක්‍රියාව ජනතාවගේ ව්‍යාපාරයක් වූ අතර එය අනුක්‍රමයෙන් සාමකාමී විප්ලවයක් දක්වා වර්ධනය විය.”

නැගෙනහිර ජර්මනියේ අවසානය ලිබරල් (නිදහස සඳහා) විප්ලවයක් ලෙස නැවත වාක්තු කිරීමේ උත්සාහය හා බර්ලින් තාප්පයේ වැටීම සලකුණු කල ප්‍රමුද්ධ වාතාවරය

යලි කැඳවීමට එක් ඉලක්කයක් ඇත. එනම් ජර්මානු යලි එක්සත් කිරීම පිලිබඳ මැදහත් ශේෂපත්‍රයක් සකස් කිරීම හා 1989 සරත් සමයේ දී සැබවින් ම සිදුවූයේ කුමක් දැ යි සලකා බැලීම වලකාලීම යි.

වර්තමානය වඩා අදුරු වෙන්ම, සමාජ විසිරීම වඩා වර්ධනය වෙත්ම, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආයතනයන්ගේ පරිහානිය වඩා ප්‍රකට වෙත්ම, මිලිටරිවාදයේ ආපසු පැමිණීම වඩා කර්කශ වෙත්ම, නැගෙනහිර ධනෝශ්වර පුනස්ථාපනය වඩා දීප්තිමත් වෙත්ම හා ජර්මනිය යලි එක්සත් කිරීම “නිදහස් විප්ලවයේ” ආලෝකය තුළ දීප්තිමත් පත් කල යුතු ය.

සමාජ ප්‍රතිවිප්ලවය

සමාජ ආස්ථානයෙන් ගත් විට, නැගෙනහිර ජර්මනියේ අවසානය විප්ලවයක් නො ව ප්‍රතිවිප්ලවයකි. ධනවාදයේ පුනස්ථාපනය සමග අත්වැල් බැඳගෙන විරැකියාව, පන්ති සුරාකෑම, සමාජ අසමානතාව හා උග්‍ර දරිද්‍රතාව නැගෙනහිර ජර්මනියට යලි පැමිණියේ ය.

පූර්ණ රැකියා හා සමාජ සුරක්ෂනය සහතික කෙරුණු නැගෙනහිර ජර්මනියේ ඉතා දියුණු කර්මාන්ත සැබවින්ම බිමට සමතලා කෙරුනි. රජයට අයත් කර්මාන්ත පුද්ගලිකරනයේ වගකීම පැවරුණු Treuhandanstalt නම් භාරකාර ඒජන්සිය ජනසතු කර තිබූ ව්‍යාපාර 14,000ක් විනාස කලේ ය. සමහර ඒවා විකුණා දැමුනි: බොහෝ කොටසක් වසා දැමුනි. වසර තුනක් ඇතුළත සියලු කම්කරුවන්ගෙන් සියයට 71ට නව රැකියා සෙවීමට හෝ රැකියා විරහිතව සිටීමට බල කෙරුනි. අද නැගෙනහිර ජර්මනියේ නිෂ්පාදන රැකියා සංඛ්‍යාව 1989 සංඛ්‍යාවෙන් යන්තම් හතරෙන් එකක් පමණි.

මෙහි ප්‍රතිඵලය වූයේ වයෝවෘද්ධ පුද්ගලයන්ගේ වැඩි කොටස ඉතුරු කරමින් මුලු කලාපයේ ම ජනහානිය යි. 1989දී නැගෙනහිර ජර්මනියෙහි ජීවත්වූ සංඛ්‍යාව පුද්ගලයන් මිලියන 16.7කි. 2006 වන විට පැරණි නැගෙනහිර ජර්මනියේ ජීවත්වන සංඛ්‍යාව මිලියන 14.6 දක්වා වැටුනි. එය සියයට 13ක අඩුවීමකි. රට හැර ගියවුන්ගෙන් සියයට 60ට වඩා අවුරුදු 30ට අඩු අය වීම හා උපත් සංඛ්‍යාව නාටකාකාරව පහත යාම නිසා ජනගහනයේ සාමාන්‍ය වයස් මට්ටම තියුණු ලෙස වැඩි වී ඇත.

නැගෙනහිර ජර්මනියේ හොදින් සංවර්ධනය කර තිබුණු අධ්‍යාපන හා සමාජ ශුභසාධන පද්ධතිය - එමෙන් ම එහි සංස්කෘතික ආයතනයන්ගේ පැතිරුණු ජාලය - විනාස කෙරුණි. මිලියන 4ක ජනගහනයක් ඇති සැක්සනි ප්‍රාන්තයේ පමණක්, 1989 සිට පාසල් 1000ට වඩා වසා දමා ඇත.

මෙය හුදෙක් පරිවර්තනයක් හා ගැලපීමේ ක්‍රියාදාමයකි යන ප්‍රකාශය භාර්ට්ස් නීති [ජර්මානු ශ්‍රම වෙලදපොල ප්‍රතිසංස්කරණ නීති- පරි] හා 2008 මූල්‍ය අර්බුදයේ බලපෑම යටතේ පවතින ලද ශුභසාධන "ප්‍රතිසංස්කරණ" මගින් පුපුරුවා හැර තිබේ.

ජර්මනිය එක්සත් කිරීමෙන් වසර 25කට පසු පවා නැගෙනහිර හා බටහිර ජර්මනියේ ජීවන තත්වයන් පුලුල් ලෙස එකිනෙකට වෙනස් ය. 2013දී, නැගෙනහිර ජර්මනියේ කම්කරුවකුගේ සාමාන්‍ය දළ ආදායම බටහිරට වඩා සියයට 25කින් පහල ය. යුරෝ 67,00ක් වන නැගෙනහිර කුටුම්භයක සාමාන්‍ය වත්කම යුරෝ 153,000ක් වන බටහිර ආදායමෙන් අඩකි.

කිසියම් ගැලපීමක් සිදුව තිබේ නම් ඒ, බටහිර වැටුප් නැගෙනහිර වැටුප් මට්ටම් දක්වා පහල දැමීමේ රූපාකාරයෙනි. ෆෙඩරල් සංඛ්‍යාලේඛන කාර්යාලයේ දත්තවලට අනුව 2013 ජර්මනියේ සාමාන්‍ය මූර්ත වැටුප් 1995 මට්ටමට වඩා පහල ය. පහත් ආදායම්ලාභීන්ගේ පැයක වැටුප 1995 සිට සැබෑ අගයෙන් තක්සේරුකල විට සියයට 20න් පමණ පහත වැටී ඇත. ඊට වෙනස් ව, ඉහල ආදායම් සැලකිය යුතු ලෙස වැඩි වී ඇත.

රාජ්‍යයේ මර්දනකාරී බලය

බර්ලින් තාප්පය වැටීමෙන් පසු, ස්ටැලින්වාදී ජර්මානු සමාජවාදී එක්සත් පක්ෂයේ හා නැගෙනහිර ජර්මානු රහස් පොලිසියේ (ස්ටාසි) ඒකාධිපතිත්වය, ඒ වෙනුවෙන් ගෙවීම් ලබන දේශපාලඥයින්, පාලිත මාධ්‍ය හා දක්ෂිණාංශික ඔත්තු සේවා ඒජන්සි සමග බැංකු හා සංගතවල ඒකාධිපතිත්වය මගින් විස්ථාපනය කරන ලදී.

ආපසු හැරී බලන විට, අකටයතු හෙලිකරන්නා වන එඩ්වඩ් ස්නෝඩන් විසින් හෙලිදරව් කරන ලද ඇමරිකානු ජාතික ආරක්ෂ ඒජන්සියේ හා එහි ජර්මානු සහවරයින්ගේ දැවන්ත සෝදිසි කිරීමේ ජාල හා සසඳන විට පැරනි නැගෙනහිර ජර්මනියේ රාජ්‍ය ආරක්ෂක සංවිධාන ඇමරිකානු වාග් ව්‍යවහාරයට අනුව ප්‍රාදේශීය බේස්බෝල ලීගයක් බඳු විය. බර්ලිනයේ වෝසව්දියේ අලුතින් ඉදිකෙරුණු විදේශ ඔත්තුසේවා ඒජන්සියේ මූලස්ථානයට යාබද නෝමන් විදියේ පැරනි ස්ටාසි [රාජ්‍ය ආරක්ෂක සේවා - පරි] මූලස්ථානය පෙනෙන්නේ අතිශය සාමන්‍ය ලෙස ය.

ස්ටාසි වෙනුවට පිහිට වූ රහස් සේවා කාර්යාලය

දක්ෂිණාංශික අන්තවාදීන් සඳහා අභිජනන මධ්‍යස්ථානයක් බව ඔප්පු කර ඇත. 2003දී උපරිමාධිකරනය අන්ත දක්ෂිණාංශික ජර්මානු ජාතික පක්ෂය (එන්පීඩී) තහනම් කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කලේ, පක්ෂ ක්‍රියාකාරීන් හත්දෙනෙකුගෙන් එකෙක් ඔත්තු සේවා පඩි ලැයිස්තුවේ සිටි බැවින් විනිශ්චයකාරයන්ට අනුව, සංවිධානය "රාජ්‍ය කටයුත්තක්" බවට පත් කරමිනි. තුරින්ගියා රාජ්‍ය ඔත්තු සේවාව, යුරෝ ලක්ෂ ගනනකින්, ෆැසිස්ට් හා ක්‍රස්තවාදී ජාතික සමාජවාදී රහස් (එන්එස්යු) කන්ඩායම් මතුව ආ ප්‍රාදේශීය අන්ත දක්ෂිණාංශික සමාජ වාතාවරනය ඔසවා තැබීම පිනිස අරමුදල් සැපයී ය.

ඉරිදා සමරනු ලබන බර්ලින් තාප්පය යුරෝපයේ බාහිර දේශසීමාව ඔස්සේ අලුතින් මතු වී ඇත. 1961 සිට 1989 දක්වා බර්ලින් තාප්පය හරහා යාමට උත්සාහ කිරීමේ දී මියගිය 100 සිට 150 දක්වා සංඛ්‍යාව, 1990 සිට යුරෝපයේ සරන පතා මධ්‍යධරණී මුහුද තරනය කිරීමට උත්සාහ කිරීමේ දී මියගිය 25,000 දෙනා සමග සසඳන කල යන්තම් ඇබ්බේතකි.

දීර්ග කාලයක් තිස්සේ අත නො තැබිය හැකි යැයි සලකන ලද ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී අයිතීන් දැන් ප්‍රභාසයට ලක් වේ. අනුස්මරණ උත්සවයට දින දෙකකට පෙර, ජර්මන් ආන්ඩුවේ සහාය ඇතිව ඩොයිෂ් බාන් ඒජ් නම් දුම්රිය සමාගම, දුම්රිය රියදුරන්ගේ වැඩවර්ජනය තහනම් කිරීමට හා ඇත්ත වශයෙන් ම වැඩවර්ජනය කිරීමේ අයිතිය අහෝසි කිරීමට උත්සාහ ගත්තේ ය. ආන්ඩුව විසින් දැනට සූදානම් කරමින් පවතින එක්සත් සාකච්ඡා නීතිය, කලෙක නැගෙනහිර ජර්මනියේ ස්ටැලින්වාදී කම්කරු ෆෙඩරේෂනය වන එෆ්ඩීච් භුක්තිවිදි ආකාරයට සමාන ඒකාධිකාරයක් ජර්මානු වෘත්තීය සමිති සම්මේලනයට (ඩීජ්බී) ලබා දෙයි. ඩීජ්බී ආශීර්වාදය නො ලබන ඕනෑම කාර්මික පියවරක් නව නීතිය යටතේ නීති විරෝධී වනු ඇත.

1989දී බොහෝ පෙලපාලිකරුවන් ඉල්ලා සිටි "නිදහස් මැතිවරණ," පවා වංචාවක් බවට හැරී ඇත. අපේක්ෂකයින්ගේ තනි "එක්සත් ලැයිස්තුවක්" ඉදිරිපත් කරනවා වෙනුවට නැවත එක්සත් කල ජර්මනියේ කම්කරුවන්ට සියලු අතිමූලික ප්‍රශ්න මත එකඟවන නොයෙකුත් පක්ෂ හා අපේක්ෂකයින් අතරින් තෝරා ගැනීමට බල කෙරෙහි. ඒවායේ ප්‍රතිපත්ති තීන්දු කරනු ලබන්නේ ජර්මන් මහා ව්‍යාපාරවල ඉල්ලීම් හා උත්සුකයන් මගිනි. එහි ප්‍රතිඵලයක් හැටියට නැගෙනහිර ප්‍රාන්තවල සහභාගිත්වය, සියයට 50කින් එනම් ඓතිහාසික පහත් මට්ටමකට වැටී ඇත.

මිලටරිවාදයේ පුනරාගමනය

ධනේශ්වර යලි එක්සත් කිරීමේ ඉතාමත් විනාසකාරී ප්‍රතිඵලයක නම් ජර්මානු මිලටරිවාදයේ ආපසු පැමිණීම යි. නිර්ලජ්ජිත ලෙස ජර්මානු අධිරාජ්‍යවාදය වෙනුවෙන්

කථා කරන හරිත පක්ෂ නායක හා හිටපු විදේශ ඇමති ජොෂ්කා ෆිෂර් ඔහුගේ අලුත් පොත තුළ සඳහන් කලේ, යළි එක්සත් කිරීමෙන් දශක දෙකකට පසු ජර්මනිය “ජර්මනියේ මධ්‍යම තත්වයේ පැරණි පරස්පරවිරෝධයන්” තුළ හිර වී පවතින බව යි. “ජර්මනිය බොහෝ විශාල මෙන් ම යුරෝපය සඳහා ප්‍රමාණයට වඩා විශාල වන අතර ලෝකය සඳහා ඕනෑවට වඩා කුඩා ය” යි ඔහු විස්තර කලේ ය.

1914දී හා 1939දී ජර්මනිය මෙම පරස්පර විරෝධය විසඳීමට උත්සාහ ගත්තේ යුරෝපය ජය ගනිමින් ලෝක බලවතෙක් බවට පත් වීමට ය. ප්‍රධාන තෙරපුම නැගෙනහිරට, එනම් රුසියාව මර්දනය කිරීම දෙසට යොමුව තිබුණි. දැන් ජර්මනියේ පාලක ප්‍රභූව නැවතත් මෙම මාවත ම අනුගමනය කරති.

මාධ්‍යය හා සියලු නිල දේශපාලන පක්ෂවල සහාය ඇති, ජර්මානු ජනාධිපති හා ආන්ඩුව, “මිලිටරි තහනම් සීමාවේ අවසානය” නිවේදනය කරති. දෙවැනි ලෝක යුද්ධය තුළ නාසින්ගේ යුක්‍රේනියානු හවුල්කරුවන්ගෙන් පැවත එන්නන් සමග යුක්‍රේනයේ දී, ජර්මානු හා ඇමරිකානු ආන්ඩුව යුරෝපා සංගමයට පක්ෂපාතී ආන්ඩුවක් බලයට ගෙන ඒමට කුමන්ත්‍රනයක් ඇටවුණි. රුසියාවට එරෙහිව යුද ගිනි ඇවිලවීම උත්සන්න කෙරෙමින් පවතී. නේටෝව හා රුසියාව අතර න්‍යෂ්ටික යුද්ධයක් තව දුරටත් න්‍යායික උපකල්පනයක් නො ව සැබෑ ම අනතුරකි. මැද පෙරදිග දී, කුර්දි පෙස්මෙගා සංවිධානය සන්නද්ධ කිරීම සමග ජර්මානු ආන්ඩුව කලාපයේ ඊ ලග ප්‍රවන්ඩ යළි බෙදීම තුළ ක්‍රියාකාරීව මැදිහත්වීමේ සිය අධිෂ්ඨානය සංඥා කලේ ය.

1989 සිදුවූයේ කුමක් ද?

1989දී නැගෙනහිර ජර්මනියේ අවසානය සනිටුහන් කල පෙලපාලි නිදහස් විප්ලවයක ප්‍රකාශනය නො වේ. ඒවා ඓතිහාසිකව දකිනු ඇත්තේ, පැවති තත්ත්‍රය කෙරේ බලාපොරොත්තු රහිත හා අසන්නාප්තියේ පොදු හැඟීමක් සමග, ශබ්‍ය ඉදිරිදර්ශනයකින් තොර වීම නිසා, ආවෘත අන්තයරකට දේශපාලනිකව මෙහෙය වන ලද්දාවූ ද අවමංගත කෙරුණා වූ ද ව්‍යාපාරයක්, පිලිබඳ සම්භාව්‍ය උදාහරනයක් ලෙස ය.

නිල මිත්‍රත්වයට වෙනස් ව, සෝවියට් සංගමය, නැගෙනහිර යුරෝපය හා නැගෙනහිර ජර්මනිය තුළ ධනවාදය පුනස්ථාපනයට මූල පුරන ලද්දේ, පාලක ස්ටැලින්වාදී නිලධරය ම ය. මෙම වරප්‍රසාදිත පැලැන්තිය සතුව, 1920 ගනන්වල මර්දනය කිරීම හා කායිකව මාක්ස්වාදී විරුද්ධ පාර්ශ්වය දියකර හැරීම මගින් අවසානයේදී සෝවියට් කම්කරු පන්තියෙන් පැහරගත් දේශපාලන බලය තිබුණි.

එය තම පාලනය පදනම් කලේ 1917 ඔක්තෝබර් විප්ලවය මගින් නිර්මාණය කරන ලද දේපල සම්බන්ධතාවන් මත ය. එහෙත් එය එසේ කලේ, සිය සන්කාරකයා උරාබි අවසානයේදී ඔහු විනාස කරන පරපුටටෙකු ලෙස ය. කම්කරු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය මර්දනය කිරීම මගින් ස්ටැලින්වාදී තන්ත්‍රය සමාජවාදී දේපල සම්බන්ධතාවන්ගේ නිර්මාණාත්මක විභවතාව මරා දැමී ය.

ජාත්‍යන්තර වේදිකාවේ දී, ක්‍රෙම්ලිනය හා එහි ගැත්තර කොමියුනිස්ට් පක්ෂ සෑම ස්වාධීන විප්ලවවාදී ව්‍යාපාරයක ම ගෙල මිරිකා දැමූහ. දෙවැනි ලෝක යුද්ධයෙන් පසු, ස්ටැලින්වාදී නිලධරය සේවය කලේ දිගට ම ධනේශ්වර ආධිපත්‍යය ගෝලීය පරිමානව තහවුරු කල සංස්ථාපනයේ වැදගත් කුලුනක් ලෙස ය. බටහිර සහවරයන්ගේ උපදේශනය සමගින් ස්ටැලින් ඔහුගේ තන්ත්‍රයේ බලපෑම නැගෙනහිර යුරෝපයට ව්‍යාප්ත කලේ ය. ස්ටැලින්වාදීහු නැගෙනහිර ජර්මනියේ, පෝලන්තයේ, හන්ගේරියාවේ, රුමේනියාවේ හා අනෙකුත් නැගෙනහිර භූමි භාගයේ රටවල ධනේශ්වර දේපල අස්වාමික කල නමුත්, ඔවුන් 1953 ජූනි 17දා නැගෙනහිර ජර්මානු කම්කරුවන්ගේ නැගිටීම කුඩු කර දැමූ ආකාරයට ම කම්කරු පන්තියේ සෑම ස්වාධීන ව්‍යාපාරයක් ම මර්දනය කලහ.

මෙම තත්වයන්ට සැමදා පැවතිය නො හැකි විය. ස්ටැලින්වාදයේ ප්‍රමුඛ විරුද්ධවාදියා වූ මාක්ස්වාදියා ලියොන් ට්‍රොට්ස්කි මෙය පූර්වාපේක්ෂා කලේ ය. 1938දී, හතරවැනි ජාත්‍යන්තරයේ පදනම් ක්‍රියාමාර්ගය තුළ ඔහු මෙසේ සඳහන් කලේ ය: “එක්කෝ නිලධරය කම්කරු රාජ්‍ය තුළ ලෝක ධනේශ්වරයේ උපකරනයක් වෙමින් නව දේපල රූපාකාරයන් පෙරලා දමා රට ආපසු ධනවාදයට ඇද දමනු ඇත, නැතිනම් කම්කරු පන්තිය නිලධරය කුඩු කර දමා සමාජවාදයට මාවත විවෘත කරනු ඇත.”

1980 ගනන්වල ධනේශ්වර නිෂ්පාදනයේ ගෝලීයකරනය ස්ටැලින්වාදී රටවල ස්වංපෝෂිත ජාතික ආර්ථිකයන් අර්බුදයකට ඇද දැමී ය. ට්‍රොට්ස්කි පුරෝකතනය කර තිබූ පරිදි ස්ටැලින්වාදී නිලධරය ප්‍රතිචාර දැක්වූයේ, ධනේශ්වර දේපල සම්බන්ධතාවන් හඳුන්වාදීම මගින් වරප්‍රසාද සඳහා නව පදනමක් නිර්මාණය කිරීමට උත්සාහ ගනිමිනි. 1985දී මිහයිල් ගොර්බචෙව් සෝවියට් සංගමයේ කොමියුනිස්ට් පක්ෂයෙහි ප්‍රධාන ලේකම් ලෙස පත්කිරීමේ වැදගත්කම පැවතියේ මෙහි ය.

සමාජවාදී එක්සත් පක්ෂයේ (එස්ඊසී) ප්‍රධාන ලේකම් එරික් හොනකර් ගොර්බචෙව් අනුකරනය කිරීමට මැලිවිය. එහෙත් එස්ඊසී නායකත්වයේ බහුතරය බොහෝ කලක සිට ධනේශ්වර මාවත හා යළි එක්සත්වීම තෝරා ගෙන තිබුණි. තාප්පය වැටීමට සති තුනකට පෙර එස්ඊසී මධ්‍යම කාරක සභාව හොනෙකර් පලවා හැර ඔහු වෙනුවට

එගෝත් ක්‍රෙත්ස් හා පසුව හැන්ස් මොඩ්‍රෝව් පත්කලේ ය.

අවසන් එස්ටී අගමැති ලෙස මොඩ්‍රෝව් නැගෙනහිර ජර්මනියේ ඉරනමට මුද්‍රා තැබූ අතර ඔහු මෙසේ මතක් කලේ ය: "මගේ දැකීම අනුව, යළි එක්සත් කිරීමේ මාවත අත්‍යන්තයෙන් ම අවශ්‍ය වූ අතර අධිජයාන සහගතව ක්‍රියාත්මක කල යුතුව තිබුණි." වසර ගනනාවක් නැගෙනහිර ජර්මනියේ ආර්ථිකයට වගකිව යුතු වූ ගුන්ටර් මිටාග්, ඩර් ස්පීගල් පත්‍රයට විශ්වාසයෙන් යුතුව පැවසුවේ, "සෑම අවස්ථාවක් ම නාස්ති කර ඇති බව" 1987දී ම වටහා ගැනීමට ඔහු සමත් ව සිටි බව යි.

1989දී රටපුරා පැතිරුණු පෙලපාලි විවෘත දොරකින් ඉදිරියට ඇදුණි. බටහිර බාරකරුවන්ට මෙය පැහදිලි විය. "හදිසියේ ම වාගේ ශුද්ධ උද්යෝගයක් ලිපිසිග් වතුරයට කඩාවැදී ලෝකය වෙනස් කර තිබූ විට පියවරක් ගැනීම සපුරා ම වැරදි" බව ජර්මානු වාන්ස්ලර් හෙල්මුට් කෝල් 2001දී ඔහුගේ වර්තාපදාන රචක හෙරිබර්ට් ෂ්වාන්ට් විශ්වාසයෙන් යුතුව පැවසී ය.

අදහස පැමිණියේ නැගෙනහිර ජර්මනියේ සමාජ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පක්ෂයේ "තියර්ස්ගේ වැඩිහිටි අධ්‍යාපන මොලයෙහි" යි ඔහු පැවසී ය. සැබවින් ම තීරනය ගැනුණේ මොස්කව් හි දී ය. "ගොර්බචෙව් පොත් පරීක්ෂා කල අතර ඔහුට තන්ත්‍රය රැකිය නො හැකි බව පිලිගැනීමට සිදුවී ය."

මෙම කාල පරිච්ඡේදයේ හතු පිපෙන්නාක් මෙන් පැන නැගුණු සිවිල් හිමිකම් ව්‍යාපාර ධනෝශ්වර පුනස්ථාපනයේ ඉලක්කය මත ස්ටැලින්වාදී නිලධරය සමග එකඟ වූහ. ඒවා එස්ටී සමග "වට මේස සාකච්ඡාවලට" වාඩි වූ අතර අවසානයේ දී ජර්මනිය යළි එක්සත් කිරීම සුදානම් කිරීමට මොඩ්‍රෝව්ගේ ආන්ඩුවට එක්වූහ.

ඔවුන්ගේ නායකයින් ප්‍රධාන වශයෙන් ම බදවා ගැනුණේ මධ්‍යම පන්තියෙනි. ඔවුන්ගේ කතිකයන් වූයේ දේව ගැතිවරු, නීතිඥයින් හා කලාකරුවන් ය. ඔවුන් නැගෙනහිර ජර්මනිය පිලිබඳව කරදරයට පත්වූයේ කම්කරු පන්තිය දේශපාලනිකව මර්දනය කල නිසා නොව, බටහිර ඔවුන්ගේ සමානයන්ගේ වැනි ආකර්ෂණීය වෘත්තීය අවස්ථා විරල වීමේ කාරනය නිසා ය. වර්තමාන වාන්ස්ලර් ඇන්ජෙලා මර්කෙල් හා ජානාධිපති ගෝක් ඔවුන්ගේ දේශපාලන ජීවිත ඇරඹුවේ නැගෙනහිර ජර්මනියෙනි.

1989 සරත් සෘතුවේදී නිදහස් මැතිවරනයක් ඉල්ලූ හා "මහජනතාව අපි යි" හඬ නැගූ පෙලපාලිකරුවෝ මෙම සම්බන්ධතාවන් තේරුම් නොගත්තෝ ය. ඔවුන් සිය ක්‍රෝධය ප්‍රකාශ කලේ පාලක නිලධරයට ය. බටහිරට සංක්‍රමනය වීමක් ලෙස ඇරඹී තිබූ ව්‍යාපාරය සමාජමය වශයෙන් නන්වැදැරුම් වූ නමුත් දේශපාලනිකව ව්‍යාකූල

එකකි. එයට පැහදිලිව අර්ථ දැක්වූ අරමුණක් හෝ එය මුහුණ දුන් සමාජ බලවේගයන් පිලිබඳව වැටහීමක් නො විය.

මෙම හේතුව නිසා එය පහසුවෙන් ම අවමංගත කල හැකි විය. සමාජවාදී සමානතා පක්ෂයේ (ජර්මන්) පූර්වගාමී සමාජවාදී කම්කරු ලීගයේ ඉදිරිදර්ශනය අවුරුදු 25කට පෙර මෙම වර්ධනය පෙරදැක තිබූ එකම පක්ෂය යි. පසුව ජර්මානු ප්‍රජාතන්ත්‍ර සමූහාන්ඩුවේ අවසානය (*The End of the GDR*) නමින් පොතක් ලෙස ප්‍රකාශයට පත්කල අති විශාල ප්‍රකාශන, ලියවිලි හා අත්පත්‍රිකා තුල අපි ධනෝශ්වර පුනස්ථාපනයේ විනාසකාරී සමාජ ප්‍රතිවිපාක පිලිබඳව අනතුරු ඇඟවූවෙමු.

අපි ජර්මානු මිලිටරිවාදයේ පුනරාගමනය ද පුරෝකථනය කලෙමු. අප 1990 සමාජවාදී කම්කරු ලීගයේ ප්‍රකාශනයක ප්‍රකාශ කල පරිදි "ජර්මානු අධිරාජ්‍යවාදය සාමාකාමී ලෙස, උදාහරණ වශයෙන් හුදෙක් ආර්ථික වශයෙන්, ව්‍යාප්තවීමේ හැකියාව වඩ වඩාත් ඇත් වෙමින් තිබෙන බව වටහාගෙන තිබුණි. මෙය අනිවාර්යයෙන්ම මෙහෙයවෙනු ඇත්තේ ජර්මානු ව්‍යාප්ත ප්‍රතිපත්තියේ සම්ප්‍රදායානුකූල මාධ්‍යය, එනම් මිලිටරිවාදය පුනර්කරනයට ය."

ධනවාදී පුනස්ථාපනය නතර කිරීමට සමාජවාදී කම්කරු ලීගයට (බුන්ඩ්සෝශලිස්ට් ආබයිටර්) නැගෙනහිර ජර්මනිය තුල ප්‍රමාණවත් දේශපාලනික බලපෑමක් නො තිබුණි. ස්ටැලින්වාදී එස්ටී තන්ත්‍රය දශක ගනනාවක් තිස්සේ ට්‍රොට්ස්කිවාදී ව්‍යාපාරය කුරු ලෙස මර්දනය කර තිබුණු අතර ස්ටැලින්වාදය පිලිබඳ මාක්ස්වාදී විවේචන තහනම් කලේ ය. ඔවුන් සිදු කල මහා අපරාධය එය මිස, ධනෝශ්වර ලාභගරන්තන්ගේ, සමජේක්ෂකයින්ගේ හා සුලුධනෝශ්වර වෘත්තිකයින්ගේ "නිදහස" සීමා කිරීම තුල නොවේ.

1989දී නැගෙනහිර ජර්මනියේ කම්කරුවන් තිගැස්මට පත් කෙරුණි. ස්ටැලින්වාදී මුසාවන් මගින් ඔවුන්ගේ ම ඉතිහාසයෙන් වෙන් කෙරුණි. දේශපාලන අදහස් හුවමාරුවෙන් හා නිදහසේ සංවිධානය වීමෙන් වලකන ලදී. ධනවාදයට විරුද්ධවීමට අවශ්‍ය වූ දේශපාලන අවබෝධය හා ක්‍රියාමාර්ගික පැහැදිලිකම ඔවුන්ට නො තිබුණි. එම කාලයේ පැවති ගැටලු කිසිවක් විසඳී නොමැත. ලෝකය පුරා අද කම්කරුවන් මුහුණ දෙන්නේ ආදායම් පහත වැටීමට, විරැකියාවට, ශුභසාධන කප්පාදුවට, වඩ වඩා රාජ්‍ය මර්දනයට හා යුද තර්ජනයට ය.

පසු ගිය විසිපස් වසරේ ශේෂපත්‍රය හා 1989 සිදුවීම් ද නැගෙනහිර ජර්මනියේ ස්වභාවය හා ස්ටැලින්වාදයේ කාර්යභාරය ද අවබෝධ කර ගැනීම අද ධනෝශ්වර ප්‍රතිගාමිත්වයට එරෙහි අරගලය ගෙන යාම සඳහා වැදගත් පූර්වාච්ඡාතාවන් ය.